

NVA Autismecongres 2015

VRIJDAG 13 NOVEMBER, BEATRIXTHEATER UTRECHT

Suzanne Agterberg-Rouwhorst

nabijheid

verwerkingstijd

begeleidingsstijl

gedrag

oorzaken

aanpassingen

signaleringsplannen

medische gegevens

orthopedagoog

gespreksverslagen

autismespecialist

fysiotherapeut

handelingsplannen

logopedist

ouders

incidentenverslagen

OPP's/UPP's

(vorige) leerkrachten

***Wat moet men écht van
mij weten, om aan te
kunnen sluiten op mijn
behoeften?***

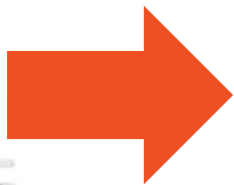
theorie

scholen

leerkrachten

ouders

specialisten

kenmerken van autisme

**zintuiglijke
waarneming**

kenmerken van het denken

cognitieve ontwikkeling

communicatie

**protectieve
factoren**

emotionele ontwikkeling

(ont)spanning

Ieder kind verdient het om
als individu gezien te
worden

Autisme is een spectrumstoornis. Dat wil zeggen dat geen enkel kind met autisme hetzelfde is en hetzelfde reageert. Hierdoor is het voor leerkrachten, familie, begeleiders en ouders vaak moeilijk in te schatten waar je rekening mee moet houden en waar het kind het beste op reageert.

Met het persoonlijke autismepaspoort ziet u en iedereen die met het kind omgaat in één oogopslag wat de kwaliteiten, beperkingen, behoeften en alle andere belangrijke zaken van het kind zijn, zodat men hier optimaal rekening mee kan houden. [Lees verder >>](#)

Ervaringen:

Emotionele ontwikkeling

Wij vragen u aan te geven hoeveel ondersteuning Bart nodig heeft op de volgende acht emotionele ontwikkelingsgebieden.

▲ Omgaan met het eigen lichaam

(H)erkent Bart lichamelijke grenzen van zichzelf en een ander? Is Bart overgevoelig voor zintuiglijke prikkels (oa zien, horen, tastzin)? Is Bart bezig met het eigen lichaam (verzorging, maar ook fysieke prestaties)? *

Ondersteuningsbehoefte: ☐ Geen ☐ Licht ☒ Intensief ☐ Zeer intensief

▲ Nabijheid

Is er wederkerigheid in het contact met Bart? Kan Bart verantwoording nemen voor zijn eigen gedrag? Heeft Bart toezicht en nabijheid nodig om te kunnen functioneren? *

Ondersteuningsbehoefte: ☐ Geen ☐ Licht ☐ Intensief ☒ Zeer intensief *

▲ Omgeving

Zijn overgangsmomenten (van de ene ruimte naar de andere ruimte) lastig voor Bart? Kan Bart goed omgaan met wisselende omgevingen? Kan Bart iets wat hij/zij in de ene situatie heeft geleerd, in een andere situatie toepassen? Is de context (ruimte, personen, doel, taak) belangrijk voor het functioneren van Bart? *

Ondersteuningsbehoefte: ☐ Geen ☐ Licht ☐ Intensief ☒ Zeer intensief

▲ Omgaan met 'gelijken'

Kan Bart vriendschappen aangaan en onderhouden? Kan Bart Delen? Is Bart in staat zich in te leven in andere mensen (of dieren)? Maakt Bart op een adequate (gepaste en effectieve) manier contact? Heeft Bart behoefte aan contact met anderen? *

Ondersteuningsbehoefte: ☐ Geen ☒ Licht ☐ Intensief ☐ Zeer intensief

- ✓ Persoonlijke gegevens
- ✓ Algemene gegevens
- ✓ Kenmerken van autisme
- ✓ Zintuiglijke waarneming
- ✓ Kenmerken van denken
- ✓ Cognitieve ontwikkeling
- ✓ Communicatie
- ✓ Protectieve factoren
- Emotionele ontwikkeling
- ✓ Spanning en ontspanning
- ✓ Afronden

✓ :Afgerond ✓ :Incompleet

paspoort

«terug

opslaan

Horen (4 van 11)

Ooit waar	Nu waar	Niet waar	Niet zeker	Stelling
☐	☒	☐	☐	Vertraagde reactie op auditieve prikkels zoals geluiden, vragen, instructies.
☐	☐	☒	☐	Echolalie ¹ met monotone, hoog gestemde, papegaaiachtige stem.
☐	☐	☒	☐	Plotselinge uitbarsting van zichzelf pijn doen/woedeaanval of in zichzelf terugtrekken in reactie op auditieve prikkels.
☐	☐	☒	☐	Lijkt niet te kunnen horen bij gelijktijdig kijken.
☐	☒	☐	☐	Begrijpt instructies beter als ze 'tegen de muur' gericht zijn.
☐	☒	☐	☐	Zoekt waar het geluid vandaan komt.
☐	☐	☒	☐	Lijkt helemaal op te gaan in (een te worden met) geluiden.
☒	☐	☐	☐	Lijkt in staat te zijn de gedachten, gevoelens enz. van anderen te 'lezen'.
☐	☒	☐	☐	Klaagt over stemmen of geluiden die er niet zijn.
☐	☐	☒	☐	Bedeekt of slaat op oren in reactie op licht / kleur / aanraking / weefselstructuur / geur / smaak / beweging.
☐	☐	☒	☐	Klaagt over (raakt gefrustreerd door) een geluid in reactie op kleur/ weefselstructuur/aanraking/geur/smaak/beweging.
☐	☐	☒	☐	Geeft blijk van een goed auditief geheugen (voor liedjes enz.)
☐	☐	☐	☐	Geluiden of woorden werken als trigger voor bepaalde reacties.
☐	☐	☐	☐	Heeft een routinematige, idiosyncratische ² manier van reageren.
☐	☐	☐	☐	Gebruikt songs, reclameteksten, enz. om ergens op te reageren.
☐	☐	☐	☐	Kan de conversatie niet 'bijhouden'.
☐	☐	☐	☐	Maakt of componeert stukjes muziek, songs, 'geluidsbeelden'.

- ✓ Persoonlijke gegevens
- ✓ Algemene gegevens
- ✓ Kenmerken van autisme
- Zintuiglijke waarneming
- ✓ Kenmerken van denken
- ✓ Cognitieve ontwikkeling
- ✓ Communicatie
- ✓ Protectieve factoren
- ✓ Emotionele ontwikkeling
- ✓ Spanning en ontspanning
- ✓ Afronden

✓ :Afgerond ✓ :Incompleet

opslaan

¹ echolalie : woorden of zinnen napraten.

² idiosyncratische : een eigen(aardige) manier die hoort bij deze persoon.

I. Algemene gegevens

Naam : Bart Voorbeeld
Geboortedatum : 21-12-2004
Leeftijd : 14 jaar
Naam school : Spectrumvisie
Klas / groep : 4.4
Gestelde diagnose : ASS
Medicatie : Risperidol
Frequentie & duur : 1x 4 mg ochtend
Info ouder/verzorger : 06-12345678 (Susanne)

Belangrijke informatie over Bart:
Spanning uit zich bij Bart in het 'knippen' of kneten van zachtzand, en in een onopgepeld stadium, ook anderen. Het is daarom belangrijk dat Bart niet alleen is met andere leerlingen.

II. Specifieke kenmerken van autisme

1. Bijzondere beperkingen in de communicatie en sociale interactie

Beperkingen in begrijpen en toepassen van non-verbale gedrag

Ondersteuningsbehoefte

0 1 2 3

Beperkingen in (sociaal-emotionele) wederkerigheid

0 1 2 3

Beperkingen in sangen, onderhouden en begrijpen van verhalen

0 1 2 3

2. Beperkte, herhaalde patronen van gedrag, interesse en activiteiten

Herhaadbare of stereotiepe bewegingen/activiteiten/gedrag
Specifiek : Bart 'fladdert'. Hij heeft graag altijd iets van lego bij zich.

0 2 3

Vasthouden aan vaste routines, patronen of gewoontes. Verhaal en non-verbaal
Specifiek : Bart is zeer rigide in zijn (dag)patronen. Alles moet 'kloppen'.

0 1 2 3

Ruimte / pre-occupatie (ongewone interesse of geïnteresseerd aan waarnemen)

0 2 3

Specifiek : Technisch lego, verhuiskboek bij zich hebben

Oven- of ondergevoeligheid voor zintuiglijke prikkels

0 1 2 3

Specifiek : Ze ondersteund tabel

III. Zintuiglijke Waarneming

Specifieke voorbeelden

Zien : houdt niet van kleur gest, details waarneming
Horen : is zeer gevoelig voor hoge tonen en geruis
Tasten : liefstjes en meiden in t-shirt/sokken
Ruk :
Smaak :
Proprioceptief : fladdert
Vestibulair : wagenrijden bij spanning

Afgenomen door : S. Aytar

Datum : 14-5-2019

IV. Kenmerken van het denken

Theory of mind (TOM) : Inzien in een ander, (herkennen van emoties bij jezelf en een ander, is voor kunnen stellen dat een ander iets anders ziet, denkt of voelt dan jijzelf).

Ondersteuningsbehoefte

0 2 3

Executieve functies (EF) : Je gedrag te kunnen reguleren en plannen, uitvoerende taken, probleemoplossend denken, flexibeliteit.

0 1 2 3

Centrale coherentie (CC) : Het kunnen onderscheiden van hoofd- en bijzaken, het zien van een context, het begrijpen van je omgeving.

0 1 2 3

V. Cognitieve Ontwikkeling

Totaal IQ	104	Afgenomen op : 04-2014	Rekenen	M7	Afgenomen op : 05-2015
Verbaal IQ	112		Begeerd lezen	M6	Afgenomen op : 05-2015
Perceptueel IQ	99		Lezen	E7	Afgenomen op : 05-2015
			Spelling	E7	Afgenomen op : 05-2015

VI. Communicatie

Maatschappelijke niveau van communiceren :

Motor-representatief niveau : Bart kan betekenis achter woorden begrijpen en toepassen.

Ondersteuningsbehoefte bij verbaal uitdrukken: 1 2 3
 Begripingswijze: affectief, rustig, humor

Diaprogramma nodig? : Ja

Manier van verduidelijken: schrijven, pictogrammen

VII. Protectieve eigenschappen

Ondersteunende protectieve eigenschappen kunnen op een positieve manier ingezet worden.

- Kan zich goed verstaanbaar maken
- Is veeleer zelfredzaam
- Niet reagerend
- Doersettingsvermogen
- Gog voor detail
- Liefst goed volgens de regels
- Lief

VIII. Emotionele ontwikkeling

Ondersteuningsbehoefte

Ongewen met eigen lichaam (Tijdelijk fysieke grenzen bij zichzelf en ander, is bezig met (verwachting) uitdrukken, is persoonlijk overgevoelig.	0 1 2 3
Wetshoud wederkerigheid, verantwoordelijkheid voor eigen gedrag, gevoelens bij toezicht en naleving nodig	0 1 2 3
Omgeving Overgevoeligheden, omgaan met verschillende omgeving, transferen maken, contact belangrijk voor functioneren.	0 1 2 3
Ongewen met 'geleiden' Vriendschappen, oelen, vlevingsvermogen, adequaat contact maken, behoefte aan contact.	0 2 3
Agressiepatroon Gevoelens van ongecontroleerde agressie, mate van agressie, gevoelensontwikkeling.	0 2 3
Inzetting vrije tijd Samenpak, variatie in tijdinzetting, kan zich vermaken.	0 2 3
Morale ontwikkeling Grenzen, normen, waarden, reflectie op gedrag, (sociale) regels, controle nodig of uit zichzelf.	0 2 3
Regulatie en differentiatie van emoties Emoties, emoties, differentie, stereotiepe bewegingen (fladderen, knippen, actie kunnen herkennen om zich prettig te voelen).	0 1 2 3

IX. Spanning en ontspanning

Signaleringswijze : Ja

De geest spanning	Signalen van spanning	De werke omgeving	Angen	Emoties
- verandering in programma - te veel prikkels - onbekende omgeving	- fladderen - hard praten - rode ogen - weglopen	- één op één contact - werkwijze lezen - op rug schrijven - programma bekijken	- onweer - (grote) foudren - vliegelingen	- Technisch lego - vliegelingen - hockey

Eerste reactie op angst: Vlochten

X. Overige informatie

Bart gaat klommarkant verhuizen, dit levert hem nu al veel spanning op. Hij heeft een verhuiskboek met daarin foto's van de oude en nieuwe situatie, en een planning voor de verhuiskommissie. Het is voor hem prettig als hij bij de klommarkant zit, zodat hij er altijd even op terug kan vallen.

meer (h)erkenning

effectiever handelen

preventief handelen

betere overdracht

minder stress

psycho- educatie

oorzaken

aanpassen

waarden & normen

A close-up photograph of a young woman with dark hair and braces, wearing a red and white striped beanie. She is adjusting the beanie with both hands. The background is a plain, light-colored wall.

***Autisme
anders
bekijken...***

***...is soms ook
anders kijken
naar jezelf***

www.autismepaspoort.nl

www.spectrumvisie.nl

[@suzanneagterberg](https://twitter.com/suzanneagterberg)

facebook.com/spectrumvisie

Vandaag ook op de NVA stand op de informatiemarkt